

REMISSVAR

2021-05-23

Miljödepartementet M2021/00092
Naturmiljöenheten, Vattenmiljö

m.remissvar@regeringskansliet.se

m.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se

Havet och människan (SOU 2020:83)

Småföretagarnas Riksförbund är ett förbund av småföretagare för småföretagare och har som syfte att påverka politiska beslut för att göra det enkelt, tryggt och lönsamt att driva företag. Förbundets näringspolitiska program inrymmer förslag på vad som behöver förändras och förbättras för att stärka företagsklimatet för mikro- och småföretag på ett nationellt plan. En viktig aspekt i detta arbete är att förbättra dialogen och samförståndet i gränserna mellan en företagares vardag och svensk myndighetsutövning. I stor utsträckning tenderar småföretagare att vara en svagare part än myndigheter beträffande regelverk och tillämpning av desamma, vilket förstärker upplevelsen av orättvisa villkor, ökat regelkrångel och en negativ attityd till företagande från myndigheternas sida.

Miljömålsberedningen redovisar väl på 1600 sidor den omfattande flora av olika aktörer och överenskommelser som påverkar vår havsmiljö. Men även hur spretigt systemet är med oklara ansvar och skyldigheter, man använder t.o.m. rubriken Geografiskt kaos (sidan 1182). Trots den tydliga insikten om spretigheten verkan man inte orka föreslå tydliga ansvarsfördelningar för att kunna göra bilden mer förståelig för vare sig beslutsfattare eller gemene man. Att överlåta mer ansvar till länsstyrelser kan väl knappast minska problemen med administrativa gränser?

I EU:s vattendirektiv anges tydligt vikten av den enskilda människans ansvar och möjlighet att påverka sin närmaste vattenmiljö, bl.a. med hänsyftning till att tillgång på friskt vatten är allas vårt ansvar. Av detta kan mycket lite spåras i utredningen. I konsekvenskapitlet ägnas 53 sidor åt myndigheter och 5 sidor åt enskilda, företag ägnas 26 sidor varav 5 sidor berör turistföretag. I konsekvensdelen ägnas små företag 1 sida, vilket visar brister i medvetande om små företags betydelse för Sverige.

Väldigt många av problem och utmaningar lyfts i utredningen, men en del fattas fortfarande. Militära sprängningar i havet är exempel på område som saknas. Trots uppenbara konflikter mellan bevarande, skyddande, användande, och annan påverkan så blir denna fråga hängande i luften. Arealmålen om hur mycket marin miljö som bör skyddas förtydligas inte genom vad och hur detta ska ske. Inte heller föreslås kompensation (både ekonomisk och social) för enskilda människor och småföretag som "tvingas till underkastelse" och försöka överleva i anslutning till de skyddade områdena. Här borde man påpekat fördelen med lokalt, småskaligt förvaltande och brukande (och därmed övervakande) av skyddsvärda områden och biologiska system. Även glesbygdsbor ingår i den biologiska mångfalden.

Att skydda områden från (onödig) överexploatering är bra, men här får inte statsmakten återigen köra över den lille människan. Äganderätten måste hanteras på ett redigt vis, så att markägare som inte kan använda mark- eller vattenområden p.g.a. strandskydd eller annat måste kompenseras fullt ut.

Brister i miljöövervakning (vilket EU-kommissionen riktat kritik mot Sverige för) beskrivs, men inte särskilt detaljerat. Att hänvisa enbart till myndigheter och akademi medför att den lokala kunskapen bland människor missas. För att den omtalade transparensen ska bli reell så måste fler vanliga människor involveras för att kunna överlämna ett friskare hav till våra barnbarn.

Det korta avsnittet om innovationer kunde gott förlängas. Man kunde tänka sig offentliga satsningar på t.ex. reningsverk av mikroformat för att rena enskilda avlopp på kostnadseffektiva vis. Kompetensen finns i landet liksom behovet är stort för att kunna erbjuda ekonomiskt möjliga lösningar för enskilda i stället för dyra anslutning till kommunala nät. Vinnova skulle t.ex. kunna utlysa uppdrag till en mängd mindre företagare, innovatörer och entreprenörer. Resultaten, med allt ifrån energieffektiv rening av näringsämnen till produktion av dricksvatten, skulle kunna exporteras till stora delar av världen.

På sidan 1326 finns den rubriken som kunde utgöra första underrubrik i utredningen: Mindre rapportering och mer verkstad. Denna sammanfattar väl den omfattande utredningen, även om förslag till hur detta ska kunna lösas i stort sett saknas.

Med vänlig hälsning

Peter Thörn
Förbundsordförande

Erik Sjölander